

Független Magyarország

Egy szám
12
fillér

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Mátyás király-tér 8. szám.
Telefonszám: 164.

Felolvasó szerkesztő
DR. KNÉZY LEHEL.
Lapkiadó:
DR. BAJAI ERNŐ.

Előfizetési árak: j
Helyben negyedévre 8 pengő.
Vidékre negyedévre 9.60

Egy szám
12
fillér

Bácsvármegye legszebb napja

a csütörtöki közgyűlésen a lelkek ünnepén. — Balku Gyula főispán ünneplése kitüntetése alkalmából. — A külügyminiszternek és feleségének látogatása egyedül Balku főispánnak és családjának szolt.

Nagy napja volt tegnap, csütörtökön Baja városának és Bácsvármegyének: a két törvényhatóság a megye ünnepi közgyűlése keretében együttesen ünnepelte a körzeti munka laureatusát: bizsrai Balku Gyulát, a két törvényhatóság közszereplésben álló főispánját legfelsőbb helyről jövő kitüntetése alkalmából.

A vármegyeháza ünnepe már a külsőségeiben is megnyilvánult. A megyeháza ormanál ott lengett a vármegye és Baja város színeivel és címeivel két zászló, valamint a trikolor. A megyeháza árkádjai körül nagy csoportok áldogáltak és nézték a notabilitásokat, amint siettek fel a megye díszközgyűlésére. A vármegyei székház bejáratánál remek égből díszbe öltözött s fehér mentével övezett zsinóros hajdúk fogadták az érkezett előkelőségeket s kalauzolták fel az emeletre. A közgyűlési terem előtt nagy csoportokban áldogáltak bizottsági tagok és érkező vendégek. Egymásután érkeztek az előkelőségek: báró Vojnich Sándor, Bácsvármegye főrendje, dr. Latinovits Endre ny. min. tan., Bácsvármegye felsőházi követe, dr. báró Vojnich Miklós budapesti ügyvéd, dr. Medveczky Károly gazdasági főtanácsos, dr. Vojnics Ferenc polgármester, dr. Puskás Dezső helyettes polgármester, dr. Reiser Antal gazdasági tanácsos, Puhala Tibor főszámvéve, Szabó Sámuel árvászéki elnökhelyettes, Nagy Márton és Horváth Béla műszaki tanácsosok, dr. Burtik Andor tisztii főorvos, azonkívül a bajai törvényhatóság kiküldöttei: Amér Antal tan. képezési igazgató, dr. Róna Dezső kórházi főorvos, Szász Ottó földbírtokos, Reich Vilmos kormányfőtanácsos, Lemberger Rezső, dr. Knézy Lehel ügyvéd, a F. M. felolvasó szerkesztője, Major József min. tan., pénzügyigazgató, Tomasits Gyula igazgatási elnök, dr. Lemberger Ármán ügyvéd, dr. Bajai Ernő

lapkiadó, dr. Fehérvári Dezső kir. közjegyző, Dely Géza, ezenkívül ott voltak még dr. Alföldy József kórházi osztályfőorvos, Ertl József, Baja város főoltalmazója, Legányi Dezső, dr. Tordai Árpád s Heckenshoffer Lázár középiskolai igazgatók, Gramling Kornél ügyészségi alelnök, Herterendy Béla alezredes, városparancsnok, Pyber Béla csendőrnagy, Halm József csendőrszázados, Pakuts Béla máv. állomásfőnök, Vojnich Máté ny. főszolgabíró, Szendrői Ferenc postafőnök és Hais Bertalan postafőfelügyelő, dr. Béli Béla, dr. Major József, dr. Bernhart Sándor és dr. Jelles Mihály ügyvédek, Schleichner Ákos, Klein Emil, Dely Irén, Denneberg Jenő stb. bajai kereskedők, dr. László Sándor törvényszéki elnök, dr. Richtzeit Albert törvényszéki bír.

Ezenkívül ott voltak dr. Gonczlik Kálmán belvárosi apátplébános

Külügyminiszteri cercle.

A teremben a külügyminiszter először báró Vojnich Sándorral beszélgetett hosszabban, majd a főispánnal és polgármesterrel ült csoportjával, utána pedig Gonczlik Kálmán dr. belvárosi apátplébánossal mélyedt tárgyalásba.

A terem lassanként zsúfolásig megtelt s hamarosan nagy kőtség keletkezett. Izgalmas, türelmetlen várakozás. Mindenki alig várja a díszközgyűlés kezdetét. Közben lassanként mintegy 15-20 hölgy hegyezkedett el a bizottsági tagok széksorai előtt a vendégek tiszteletére fentartott ülőhelyeken.

Az alispán beszéde.

A következő pillanatban a pódiumon helyet foglal dr. Szabovljevics Dusan alispán és Scherer Rezső vármegyei főjegyző s a pillanatnyilag keletkezett nesztelen csendben szólásra emelkedett dr. Szabovljevics Dusan alispán és ezeket mondotta:

vezetésével a bajai és megyei klérus tagjai, a ferencrendiek, a társadalmi egyesületek kiküldöttei, a községi vezetők és aljegyzők, valamint a megye községi bizottsági tagjai és a megye tisztikara. Oly sokan jelentek meg, hogy a tömeg nem is fért be a megyeháza dísztermébe, de a közönség részére fentartott karzatok sem tudták befogadni a közönséget. Sőt, bent a közgyűlési teremben is a megjelenieknek több, mint fele egymás hegyén-hátán állt, mert nem jutott ülőhely, pedig legalább 80-100 ülőhelyet többet helyeztek el a közgyűlési teremben.

Tíz óra után lépett a közgyűlési terembe dr. Walkó Lajos külügyminiszter az alispán és a főjegyző kíséretében. Ugy őt, mint a bajai hőgyelőköltségek kíséretében a díszterembe lépő dr. Walkó Lajosnét hatalmasan megéljenzették.

— Mielőtt a napirend tárgyalását megkezdzenék, mindenképp előtérbe kell a bizottsági tag urakat és a vendégeket. Bár mindenkit egyformán szívesen lát vendégül a megye, mégis a megjelent vendégek közül ki kell emelnem egyet: dr. Walkó Lajos külügyminisztert (hatalmas éjenzés), a város és a megye nagy patronusát és jóakaróját, akinek oly sokat köszönhet a megye és város. A külügyminiszter ur. öxellenciáját és a kegyelmes asszonyt különösen melegen üdvözölöm (nagy éjenzés).

— Ugyancsak melegen üdvözölöm báró Vojnich Sándor (éjenzés) és dr. Latinovits Endre (éjenzés) vármegyei felsőházi követeit, a megyei közélet két tevékeny szereplőjét, azonkívül dr. Vojnics Ferenc polgármestert, a katolikus klérust, a társadalmi egyesületek kiküldötteit, a honvédség és csendőrség megjelent

képviselőit, valamint valamennyi megjelent vendéget.

Az alispán ezután bejelentette, hogy dr. Vadnay Tibor belügyi államtitkár kimentette távollmaradását, dr. Láng János nagybarackai országgyűlési képviselő pedig üdvözlését küldi.

Ezután az alispán megnyitotta a díszközgyűlést.

Az alispán jelentést tett a kitüntetés tényéről, mely szerint a kormányzó ur bizsrai Balku Gyula főispánt fáradhatatlanul teljesített páratlanul értékes közszolgálatáért elismerésül a II. osztályú Magyar Érdemkereszttel tüntette ki a gyémántcsillaggal.

Ez a kitüntetés mérföldkő Balku Gyula főispán közéleti pályáján. Balku főispán öt és fél év óta áll a megye élén s kitűnően teljesítette kötelességét úgy, hogy a kormány elismerését is kivívta, de a vármegye fejlődését is előre vitte. Hogy a főispán kitűnően teljesíti kötelességét, ezt régóta tudjuk mi itt Baján és a megyében s most a legelőkelőbb helyen is nemcsak tudomásul vesszük, hanem el is ismerik s méltányolják is azt. A körzeti férfiu kitüntetése nemcsak a dekorált egyénre, hanem a környezetre is fényt áraszt. Ezért is illik, hogy egy pillanatra megálljanak ennél a kiemagasló eseménynél s méltassák annak jelentőségét. Ennek a mai közgyűlésnek az a hivatása, hogy a főispáni kitüntetés fontosságát taglalják.

Meghívják a főispánt a terembe.

Ezután az alispán azt indítványozta, hogy a törvényhatósági bizottság tagjaiból alakítandó küldöttség hívja meg a díszközgyűlésre a főispánt. A küldöttség vezetője báró bajsai Vojnich Sándor lett, tagjai pedig dr. Latinovits Endre felsőházi követ, Szutrély Lipót volt orsz. gy. képviselő,

Aki vette már — az tudja, hogy a legjobb cipőket Fischer Pál-nál kapja! Ön is meggyőződik erről!

Nyugdíj
polgári és el-
vizagára el-
nyelvre jó
ujabb módze-
teket is) tanu-
he-
Az alsóváros
városban, va-
hoz közel,
szoba, kony-
ségakból,
szoba, kony-
lyisége
lakást
azonnali bek-
a kiadó
Cement,
ránypap-
építetfa-
nagy vála-
POLLÁK
Salétrommen-
t é
I-a hódfa-
ceme-
a legjobb
legnagyobb
Grünhu-
tégla és
Városi
Baja, Túr-
St-
deboxos em-
Kapható
F 51
Krausz Test

dr. Kovacsich József, Eberhardt István, id. Puhl József, Milkó Mátyas, Rosenberg Mátyas, dr. Rosenberg Miklós, id. Ulrich Mihály, Hauser Péter, bajnai Vojnich Máté ny. főszoigabíró, ifj.

Megérkezik a főispán.

Pár perc múlva a küldöttség kíséretében lépett a közgyűlési terembe Balku Gyula főispán fekete, elegáns díszmagyarban: mellén az érdemkereszt és jobb oldalán a ragyogó gyémántcsillag. A tereembe lépő főispánt a díszközgyűlés közönsége hosszan és lelkesen megénevelte. Ugy ez a szívek mélyéről őszintén előtörtő éljeniadiat, valamint az egész ünnepelés fényesen igazolta s bizonyította azt, hogy mennyire a szívekbe van zárva az egyszerelességet kedvelő, tisztelő, demokratikusan gondolkodó főispán iránti szeretet s milyen spontánul nyilvánul az meg kellő időben és alkalommal. A kormány jelen év tagja, dr. Waliko külügyminiszter örömmel látta, hogy mily őszintén nyilvánul meg ez a szeretet, mennyire tiszta szívből harsognak elő az éljeniadiatok s mily őszintén együtt örült az ünnepelőkkel s mindenki szívét közös öröme töltötte el: mindenki örült, hogy a szeretett főispánnak öröme van. Bizonyosan merjük állítani, hogy nem tudunk, ha megállapítjuk, hogy ma nincs Magyarországban még egy népszerűbb s körülrájongottabb főispán, mint Balku Gyula, aki azonban tapintatosságával, előzékenységével és tevékenységével meg is érdemli a népszerűséget és részvételét mindenki szeretetére.

Dr. Madzdecky Károly volt az ünnepi közgyűlés díszszónoka, akinek gyönyörűen megkonstruált beszédét a Független Magyarország vasárnapi számában fogjuk közzéadni.

A főjegyző üdvözlő beszéde.

A határozati javaslat elfogadása után Scherer Rózsa vármegyei főjegyző üdvözölte a főispánt a tisztviselőkar nevében. Szép, formás szónoki beszéd volt, amely igen nagy hatást váltott ki. Azt mondta, hogy nemcsak hazafias ünnepélyek kellene, hanem hazafias cselekedetek is. Ilyen hazafias cselekedet nemcsak szimbolizikusan, hanem a valóságban is a mai közgyűlés. A főispán ellenzése és titakozása ellenére beállították a főispánt, a közcsendes és hallgatag munkáját egy zajos, de meghitt ünnepelés központjába, mert be akarják mutatni mindenkinek, milyen munkásférfiakra van szüksége az országnak s miként kell a hazát szeretni s annak javán, valamint a közjón fáradozni. Balku Gyula mindig ott állt mellettünk, amikor szükség volt vigaszra és támogatásra. Aki embertársait csüg-

Tüske Máté, Barth Benedek bácsalmási plébános és Schwerer Ferenc kalymári plébános.

Amíg a küldöttség vissza nem tért, addig elnökölt a főispán felügyelősége az ülést.

gedésekben bátorítja, az is szereti hazáját. De az is szereti a hazáját, aki sok Balku Gyulát kíván a hazának. (Éljenés.)

— A népnek is vannak szép

A főispán köszönő szavai.

Ezután Balku Gyula főispán kért szót s a következő szép beszédben köszönte meg az elhangzott üdvözléseket:

Nagyméltóságú Miniszter Ur!
Mélyen tisztelt vendégek!
Tekintetes Törvényhatósági Bizottság!

Abban, amit a közgyűlés illusztris szónokai az ő ismert ékesszólásaikkal, az Önök jól eső helyeslése és óvációja közben elmondottak, én nem eddigi működésemmel már kiérdemelt méltóságát látom, hanem inkább csak azt, hogy milyennek kell lennem, mihez kell munkálkodom, hogy az Önök szeretetére (értékelésére) valóban részvelek s a m. kir. kormány kitüntető bizalma mellet az Önök teljes jóindulatát és nagyrabecsült támogatását továbbra is biztosítsam.

A Kormányelnök Ur előterjesztésén alapuló legmagasabb kitüntetés s a gondjaimra bízott törvényhatóságoknak ebbe kapcsolódó bizalomnyilvánítása benső öröm, de egyúttal nagy megnyugvás is számomra azért, mert beidőnk azt látom, hogy a megkezdett s eddig beartott ut helyes s hogy csak fokozni kell törekvéseimet, hogy beidőnk ne csak eredmények, de valódi érdekek is fakadjanak.

Ezen az uton az én szerepem tulajdonképpen csak — a faktyatívó. Magasan tartani; elhomályosítani, eltakarni nem engedni azt a hatalmas fényforrást: gróf Bethlen Istvánnak utmutatását, amely messze bevilágítja a magyar bairsors kálváriáját, de a trianoni éjszakából kivezető útját.

Hogy ezt a szerepemet nem csak kötelességtudással, hanem lelkelem egész melegével betöltöm, — onnan van az, — hogy Önök ennek a nagystílusú kormánypolitikának nemcsak az utmutató fényét, de egyúttal fokozott melegét is érzik.

Én úgy tanultam azt a szülői házból, úgy nevelték belém az iskolában s úgy látom azt az emberek nagy családjában is, hogy nemcsak azokra az erőkre van szükség, amelyek előre visznek, amelyek tovalendítenek, hanem azokra is, amelyek összehoznak és összelátanak.

gondolatai, érzései, de a nép nem tudja azokat szavakba önteni. De az egyszerűbb ember arcán égő tüzrőzsák a bizonyosságai annak, hogy Balku Gyula főispán kitüntetésére mely osztatlan örömet váltott ki mindenkiből. Tisztársai nevében mély tisztelettel és a meleg szeretettel üdvözölte a főispánt és azt kívánta neki, hogy az érdemkereszt jevényt boldogságban még nagyon sokáig viselje. (Hosszantartó taps.)

Ha Önök úgy veszik észre, hogy az én munkámban domináns a szívükletése, abból azt lássák, hogy az én megítélésem szerint mi sose is voltunk szegények tehetségekből, nem voltunk hiával az elegendő lendítő erőnek — de nem egyszer hiányzott, vagy kevesebb volt bennünk a szív. Pedig hagyják el, hogy sokszor nagy elmék is kénytelenek megállni valamely akadály előtt, amelyet hányszor el tud hárítani — egy kis megértő szív. Az a szív, amely nem jogokat látogat, részeseidéseket mér, hanem amely folyton arra ösztönöz, hogy a magunkból többet adjunk a köteleseink. Az a szív, amely nem törtet a több előnyért, hanem mag tud átni embertársai mellett és — ha mással nem képes — legalább egy meleg, részvevő szóval deríti gondterhelte homio-kát. Az a szív, amely többre becsüli a csengő aranyát is egy mosolyra nyíló arcnak könnyecsepeit. Egy kicsi szív, amely a természet b'ics példája szerint nem áll a homloktérben, de amelynek melegét érzi a testiek minden porcikája. Az a szív, amelyet rendszerint nem hall, nem is érez az élet küzdelmébe magát belevevő Erős, de amelyet megérez, amelynek ükttetését meghallja az, akit a sokszor könyörtelen élet leszorít az utról és aki a gond magányában támasra szorul. A szív, amely talán nem akkor fejt ki legáldásosabb munkáját, amikor részt vesz az élet nagy erőfeszítéseiben, hanem amikor az elernyednekné magabizást, a fáradtnak új, pihent erőt ad a holnap küzdő munkájához.

Hogy a mi szűkebb közéletünk ma sokkal harmonikusabb, ma sokkal egybeváogóbb, — hogy ennek az egybefogóbb munkának természetesen több eredményei már is mutatkoznak — azt én csak annak tulajdonítom, hogy a mi közéletünkben ma sokkal több a megértés, sokkal több az áldozatos érzés, mert több benne — a szív. Boldog vagyok abban az igénytelen öntudatban, hogy ebben az eredményben csakugyan benne van a magam becsületes része. És ha most az Önök kedves ünnepeléséből én leginkább azt a biztató szót vélem kicsendülni, hogy: tovább a megkezdett uton! akkor viszont halgassák

meg az én kérésomat, hogy Önök viszont ezen az uton tartanak ki velem továbbra is. Azon az uton, amely — éppen mert felelő vezet — fáradságos és nehéz. Azon az uton azonban, amely minden fáradságot megér, mert végén szép álmunk megvalósulása vár.

Azon az uton, amelyről nem kell félnünk, hogy leszoruljunk, ha meredekei mellett így két korlátja is lesz: egy oldalán a magyar erő, a másik oldalán: a magyar szív!

Hálásan köszönöm mindannyiuknak szíves megjelenését. Legmagasabb kitüntetésem fokozását, beteljesését látom az Önök részvelelemben. Boldog vagyok, hogy körünkben üdvözölhetem Waliko Lajos dr. m. kir. külügyminiszter ur öccselenciáját, a bajnai választókerület országgyűlési képviselőjét: a mi közügyeinknek leghatalmasabb, legmelegebb szívű itápolóját, a mi becsületes munkánkat koronázó tovább haladásunk biztos zálogát. Boldog vagyok, hogy ismét együtt látom az egymásra utalt két törvényhatóságot, amelyeknek összefogásából lesz a trianoni megtorzítás dacára ez a vidék újból virágzó és erős. Boldog vagyok, hogy itt látom a keletis törvényhatóság közéleti, közigazgatási és társadalmi képviselőit, mert szilárd bennem a hit, hogy erről az egybefogásról — ha kitartással párosul — nem fog elmaradni a magyarok léte-nének legnagyobb áldása!

A főispán egyes vereit beszédét a jelenlévők hosszasan megénezték és megtapsolták.

A megye annalesaiban örökítik meg a beszédeket.

Szutrély Lipót azt indítványozta, hogy az elhangzott beszédeket szóról-szóra foglaják jegyzőkönyvbe nemcsak azon laun elvétel fogva, hogy verba volant, scripta manent; a szavak erőpennnek, az írás pedig megmarad, hanem azért is, hogy az utókor-mak a katma legyen azon épüni s lássa, hogy ez a kor a nagyjait mennyire megbecsülte, ezért indítványozta, hogy az elhangzott beszédeket teljes terjedelmében a vármegye annalesaiban örökítsék meg.

Az indítványt a díszközgyűlés elfogadta s ahhoz az a főispán még

POLOSKÁIT irtsa Cimexinnel!
Sem a batoron, sem a matracra nem hagy foltot.
Ára 1 pengő. — Kapható az APOLLÓ-illatszertárban.
Egér- és patkányirtók ugyanott.

KATTARINKA

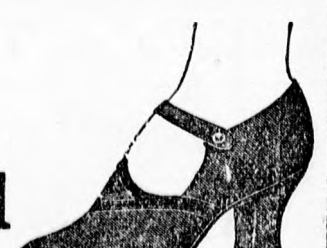
Pengő 19

Drapp, szürke, mogyoró színben, valamint fekete sevróban.

Pengő 19

Dívtos trottőr drapp, szürke és barna színben.

Pengő 21

Garantált legjobb minőségű lakk és fekete antilop.

Schön és Bajai szénnagykereskedők

BAJA. Iroda Haynald ucca 13. Telefon 26. — D. G. T. Pécsi közénbányák képviselője.
 Szerze be már most még olcsóbb áron téli fűtőanyag szükségletét! Kérje mindenütt az általunk képviselt „Bécsi gázgyári diókokszot” és Myslovitz vagy Max I.-a porosz szobafűtőszemeket.
 Transitó raktár Baja-Dunaparton.):-:(Saját teherautó.

azt fűzte hozzá, hogy bászke örömmel és hűdellettel vészi tudomásul a közgyűlés a kiüntetését a maga tiszteletének nyitvá nitása mellett.

Utána az alispán a november 12-én 10 óráig jegyzőkönyvtele-

sítésre felkérte idb. Tománovics Györgyöt, Uhlrich Mihályt és Milkó Mátyást.

A közgyűlés az alispán által kez deményezettlen Horthy kormányzó és Balku főispán éltetésével ért véget.

Mit csinált a külügyminiszter és felesége Baján?

A közgyűlés után Balku Gyula főispán a megyeháza főispáni lakásán tisztelegő küldötségeket fogadta, így többek közt a bajai járás közönségének képviselőiből a jegyzőiből a akult deputációt dr. Zsigmond Gyula főszolgabíró vezetésével: ez a küldöttség a főispánnak egy gyönyörű, díszes inieciálékkal tarkított s a közép-kori szerzetesek által készített irásutánzau díszlevelet adott át, amelyet a kiüntetés alkalmá bí dr. Klemm Gyula átvászké ílnők készített művészi módon. Utána a Bicsvármegyei jegyző-egyesület küldöttsége tisztelegett a főispán előtt Pálch Antal bács-bokodi főjegyző vezetésével, majd pedig a bácsalmási járás közön-ségének képviselőiből a jegyző-k rából alakult küldöttséget Gut-wein Fülöp tb. főszolgabíró vezette a főispán elé, (Koller Osz-kár főszolgabíró betegsége miatt)

Ezután egymásután tisztelegtek még a főispánnál a Mansz, a Bajai Evezős Egyesület (dr. Bajai Ernő, dr. Bernhart Sándor és Dely Lánák) és a csendőrség Pyber Béla őrnagyból és Halm József századosból álló küldöttségei.

Dr. Walkó Lajos külügyminiszter viszont a dr. Szabó Jevits Dusán alispán vezetésével tisztelegő vármegyei jegyzői és tisztikort fogadta.

A közgyűlés után a vármegyei és városi főtisztviselők fele-sége és nőcsaládtagjai, valamint a Mansz. hölgyküldöttsége dr. Walkó Lajosné előtt jelentek meg, aki szívesen ebeszélgetett a bajai högyeköltségekkel.

Délután a külügyminiszter fele-sege dr. Bajai Ernő virilis b-zottsági tag autóján körli gépkoc-sizott a városban s látogatást tett dr. Vojnics Ferenc polgár-mester feleségénél és dr. Fehér-vary Dezső kir. közjegyző fele-ségénél, valamint Balku Gyula főispánánál. Délben szükebb

körü ebéd volt a főispánnál dr. Walkó Lajos külügyminiszter és felesége tiszteletére.

A déli órákban a külügyminiszter körsetét a városban, majd délután látogatást tett dr. Gonczlik Kálán apátplébános meghívására a Kat. Legényegye-len, utána pedig a kórházat s az új udópavillát tekintette meg. Estefelől öt órakor a külügyminiszter egy órán át ügye-bajos emberek kérelmének és panaszaik-nak meghallgatására audienciát tartott.

Este hat órakor a főispán és családja uzonnát adott a kül-gyminiszteri pár tiszteletére. Fél-hét órakor pedig a Bajai Dalos-kör szerenádót adott a vármegye-ház kis udvarán a külügyminisz-terné tiszteletére, amelyen szép számu közönség is részt vett.

Este 8 órakor a Nemzeti Szál-toda gyönyörűen felidiszített nagy-teremben hetven terítékes igen el-gáns bankett rendeztek a kül-gyminiszteri pár tiszteletére.

A nagyterem szőnyegekkel volt

körülterítve s a banketten a me-gyei s városi tisztviselői kar, a társadalmi egyesületek elnökei, a kaszinók, bankok, az Ipartestület elnökei s megbízott tagjai vettek részt. A banketten egyetlen fonszt sem hangzott el. A külügyminisz-ter és felesége az esti 9 óra 10 perces halasi vonatral utaztak el Bajáról szalonkocsijukban.

— A német kormány megbizottja Baján. Dr. R- lof Já gensen, a berlini német-magyar kereskedelmi kamara al-enöke, a német kormány megbiz-zásából dr. Szcitovszky Béla bel-gyminiszter ajánló soráival a napokban Bajára érkezett, hogy ugy itt Baján, mint az egész or-szághban a német katonai sírokat meglekintse s karban tartásukról go doskodjék. Dr. Já gensen dr. Puskás Dezső helyettespolgár-mesternél tett látogatást, ami után kedden d. u. Droll István ezre-desnek, a Népgondozó hivatal vezetőjének kíséretében meglekin-tette a baj i temetőben nyugvó német hősök sírját.

— Hét város törvényha-tóság akar lenni. Azok a rendezett tanácsu városok, ame-lyek már évekkal ezelőtt morgalm-at indítottak a törvényhatósággá való átalakulás érdekében, elaludt ügyük ujraélesztését határozták

NE DOBJA EL az üres cipőkrémdobozokat, mert

ingyen kap 1 tele doboz
 eredeti angol recept alapján készült, eszidősevit legjobb

„VESTA” cipőpasztát

6 üres „VESTA” dobozért ott, ahol azokat vásárolta.

KAPHATÓ : Drogériákban és bórkereskedésekben :

- Apolló drogéria : Szentes Imre
 Preisz Béla Sziebert Károly
 Weidinger Lajos Engelmann József
 bórkereskedéseiben.
- Fűszer-nagykereskedésekben.**
 Fischhof Samu Gludovác Ferenc utóda

Fűszer-és csemegeüzletekben :

- A Mi boltunk r. t. Papp János
 Antal Lajos Rósenfeld Ákos
 Beniczák Béla Rabata Józsefné
 H. Bagócky Sándor Róth Mátyás
 H. Ueber György Somorjay Ferenc
 Klein és Stráhl Szalay Andor
 Kovácsik József Sámuel Anna utóda
 Magáth Lajos H. Welsh Géza
 Maschanzker Miska Szv. Witzthum Károlyné
 Nagy Béla

Saját érdekében kérje mindenütt Képviselet Baján Molnár József ügym

el. A hét érdekelt város polgár-mestere megbeszélést tartott Bu-dapestben. Az értekezleten elhatá-rozták, hogy memorandumban ké-rik a belügyminisztert, mondassa ki az országgyűlés két házával s közigazgatási reform kapcsán vá-rosoik törvényhatósággá alakulá-sát, ha pedig ennek nagy akadá-lyai lennének, akkor vegyék ki a rendezett tanácsu városokat va-gyonjogi szempontból a megyék felegetele alól s helyezték köz-vetlenül őket a belügyminiszter-ium alá.

x Singer varrógépek ki-zárólag nálunk kaphatók! Singer varrógép részv. társ.

Közelednek az ünnepnapok,
 amikor szob, jobb és hasznosabb ajándékkal nem lepheti meg hozzátartozóit, mint

csillárral, állólámpával, fali-karral, villamos fűtőtestekkel, porszívóval.

Villanyvilágítási és erőátviteli esengő, háztel-e- fon berendezések készítését garanciával vállaljuk.

Salamon és Komlós
 hat. eng. elektrotechnikai vállalat, csillár-, bronz- és fémár- gyár. — Baja, Vörösmarthy Mihály ucca 3. sz. — Telefon 157.

G-I-R-A-N-I-A
 Nov. 12-én, szombaton d. u. 6, este fél 9 ó.

Kurtizánok tündöklése és nyomorusága.
 Balzac regénye filmen 10f. — És a kísérő műsor.

No. 13 án, vasárnap d. u. fél 4. 6, este fél 9 ó.

A SEJK FIA.
 Napkeleti történet 9 f. — Ezenkívül:
REVÜKIRÁLYNŐ. Historia egy variete tánc-primadonnája körül 10 felv. — **Hiradó**

CORSO MOZI
 Nov. 13-án, vasárnap d. u. fél 4, 6, fél 9 ó.

A halálvölgy lovasa.
 Szenzációs cowboy történet 8 f. — Főszereplő:
JACK HOLT. — Ezenkívül:

Mindent egy asszonyért.
(Az ősvadon titka) Világattrakció 8 f.
 Két szerelmes férfi küzdelme egy szép leányért.
 Főszereplő: **Richard Barthelmes**

Hiradó. — Hiradó.

Építőmesterek és építetők figyelmébe!

Szabadalmazott **Terrenol-pala** a világ legjobb tetőfedőanyaga
fagyálló, tűzálló, vízhatlan állandó raktár és egyedárusítóhely
POLLÁK JÓZSEF butorgyárosnál, **BAJA.**

Városi iroda: Kossuth ucca 23. Fatalep: Budapesti út 4.
 Telefon számok: 184, 225 és 104.

X Molnár, ruhákat vegyileg művésziessé fest, tisztít. Plüss-
 mosás és gouvrierolás 3-4 óra
 alatt. Galériák és kézelők hófe-
 herre és tükörfényesre tisztítat-
 nak. Üzlet Bajan, Erzsébet kir-
 ályné u. 16. Főüzlet Szekszárd,
 Kossuth bazar. Ezüst éremmel
 díjazta.

X Rum és likőrök készi-
 tése hazilag 100 százalékos meg-
 takarítással jár, ha a 25 év óta
 kitűnőnek bizonyult Gyarmati féle
 rum és likőr essentiával készül. 1
 liter rumessentia 50 fillér 1 liter
 likőr essentia bármilyen ízben 60
 fillér. — Készíti Gyarmati gyög-
 yártár Baja.

**X Ha Ön bezárja abla-
 kát,** hogy a napfény be ne sűr-
 sön, azért a nap sütni fog. Ha
 Ön ezárlózik attól, hogy a radion
 mosószert kipróbálja, mert az új,
 azért a radion mosószert kiváló
 moszó és nagy könnyebbségére
 lesz minden gondos és takaré-
 kos háziasszonyok.

SINGER
varrógép
 RÉG BEVÁLT JÓ MINŐSÉGBEN
 Kedvező fizetési feltételek
SINGER VARRÓGÉP
 BESZVÉNYTÁRSASÁG
BAJA,
 Erzsébet királyné ucca 10.

MOZI.

Csak felnőttek nézhetik
meg Paul Wegener döbbenetes
 erejű alakítását A kurtizánok tün-
 dősége és nyomorúsága című
 Balsac-filmén, melyet nov. 12-én,
 szombaton csak 1 napig mutat
 be az Uránia filmszínház. Paul
 Wegener külön klasszis a nem-
 zetközi filmművészetben. Vannak
 témák, amelyek elképzelhetetlenek
 volnának a filmen Wegener nél-
 küli, ezek az ugynevezett wageneri
 témák, a nagy német filmművésze-
 nek robusztus alakja, s a yos gesz-
 tussal, arcának fagyos, mégis be-

szédes mozdulatlansága teszi tö-
 kéletessé és művészi szempontból
 értékesé ezeket a témákat. Paul
 Wegener ezidei legnagyobb ala-
 kitását Balsac világhíres regényé-
 nek, a Széplányok tündöklése és
 nyomorúsága filmváltozatában
 hozza. A gyönyörű kurtizán sze-
 repét Andrée La Fayette, a gyö-
 nyörű párizsi művésznő, a sze-
 relmes hőst pedig Werner Fülte-
 rer, a nálunk már rendkívül nép-
 szerű elegáns színész alakítja.

HIRDESSEN
 A FÜGGETLEN MAGYARSÁGBAN

Villamos világítási és erőátviteli

berendezéseket legolcsóbban, szakszerű
 és izléses kivitelben készíti

Hohner és Társai

Natóságilag engedélyezett elektrotechnikai vállalat
 Baja, Erzsébet kir. u. 6. — Telefon: 256.

Csillárokgyári raktára.

Megtekinthető vételkényszer nélkül. — A költségvetés,
 szakszerű felvilágosítások díjtalanok.

Wolfner

világhírű gépszijgyár

kizárólagos képviselőjét Bácsbodrog vármegyére átvettem.

Raktáron tartok és azonnal szállíthatok minden
 méretű gépsziját. Ipari gépek és malmok figyelmébe
 ajánlom ezen gyár „AERO” gépsziját, mely minden
 teherviselésre megfelel. Eredeti „DUFOIR” szítaszöve-
 tek minden méretben szintén raktáron.

Salamon Sándor

gépgyára, gép- és műszaki kereskedése, Baja.
 Telefon 157.

Modern új ház

a vásártéren, négy szoba és
 összes mellékhelyiségekkel
eladó.

Cím: A kiadóhivatalban.

**Cement, cserép, kát-
 ránypapír, deszka és
 épületfa olcsó áron**
 nagy választékban

POLLÁK fakeskedésben

**Gép-
 és gyorsírásban**

jártas magyar és német
 levelező felvesszünk

Cím a kiadóhivatalban.

FIGYELEM.

Kirchner-féle egészen jókarban
 lévő fagegmunkáló

gépek

a hozzávaló különféle szerzőm.

Azonkívül, állítható

csapágycsák, 40 mm

transzmissziók szijjak-

kal, 4-es szívógázmotor,

vasvágó fűrész-gép és

csiszológép

eladók.

BECK ANTAL

Baja, Rókus ucca 17.

4 szobás házat

összes mellékhelyiségekkel a
 belvárosban megvételre
keresek. — Ajánlatokat
 kérek a Független Magyarország
 kiadóhivatalába.

Könnyű, törhetel-
 len, viharálló, fagy,
 víz és tűzmentes
 a valódi
 Hatschek-féle
Eternit.

Javításmentes az
ETERNIT háztető.

A LEGENNYŐR LEGJOBB TETŐFEDŐ ANYAGA

Eternit

PALA

ETERNIT-MŰVEK HATSCHÉK LAJOS KÖZPONTI IRODA BUDAPEST, ANDRÁSSY-ÚT 33. GYÁR: NYERGES-ÚJFALU

Kapható:
 Kizárólag
Goldschmidt
Lajos
 fatelepén,
 Baja, Sugovica part

Allandóan friss fenyő minden méretben nagy választékban sugovicai raktáron szerezhető be.
 Díjtalan költségvetés. Azonnal szállítható.

(Nyomtatott a Corvin-nyomda győrszabjáján Bajan, (Fodor Károly.)